

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 151/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. T. K., bytom V. K., vo veci porušenia jeho základných práv a slobôd upravených v Ústave Slovenskej republiky a v Listine základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoE 22/04-40 z 27. februára 2004 v spojení s uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7 E 305/03-16 z 24. apríla 2003, a takto

r o z h o d o l:

Sťažnosť Ing. T. K. v časti namietajúcej porušenie jeho základných práv a slobôd upravených v Ústave Slovenskej republiky a v Listine základných práv a slobôd

1. uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7 E 305/03-16 z 24. apríla 2004 o d m i e t a ako podanú oneskorene;

2. uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 16 Co E 22/04-40 z 27. februára 2004 o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2004 doručená sťažnosť Ing. T. K., bytom V. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci porušenia jeho základných práv a slobôd upravených v Ústave Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a v Listine základných práv a slobôd (ďalej len „Listina“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 CoE 22/04-40 z 27. februára 2004 v spojení s uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 E 305/03-16 z 24. apríla 2003.

Zo sťažnosti, ako aj predložených príloh vyplýva, že krajský súd namietaným uznesením odmietol odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol proti sťažovateľovi nariadený výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy vo vzťahu k splatnému výživnému na maloletých T. K. a V. K. z dôvodu, že bolo podané oneskorene.

V odôvodnení namietaného uznesenia krajského súdu je okrem iného uvedené:

„... krajský súd zistil, že povinnému podľa § 47 ods. 1,2 O. s. p. bol napadnutý rozsudok doručovaný do vlastných rúk, uložením na pošte dňa 02. 05. 2003. Povinný si zásielku prevzal až dňa 19. 05. 2003. Za deň doručenia sa podľa § 47 ods. 2 O. s. p. považuje dátum 05. 05. 2003. Od 06. 05. 2003 začala povinnému plynúť lehota na podanie odvolania. Táto uplynula dňom 20. 05. 2003. Keď povinný podal odvolanie voči napadnutému uzneseniu dňa 23. 05. 2003... podal toto odvolanie riadne po uplynutí zákonnej odvolacej lehoty zakotvenej v ustanovení § 204 ods. 1 O. s. p.

Povinný na svojom vyjadrení pred súdom I. st. uviedol, že zásielku s napadnutým uznesením si vyzdvihol asi o týždeň po tom, ako našiel uložení výzvu doručovateľky... Nevedel konkrétne uviesť, kde sa v čase od 30. 04. do 05. 05. 2003 nachádzal a koľko dní z toho sa zdržiaval vo Veľkom Krtíši s poukazom na to, že pracuje v Šiatorskej Bukovinke. V priebehu odvolacieho konania do spisu priložil žiadosť o udelenie dovolenky bez bližšieho dátumu a bez podpisu riaditeľa oprávneného mu dovolenku udeliť..., z ktorej vyplýva, že povinný si v dňoch 29. 04. 2003 až 21. 05. 2003 mal žiadať udelenie dovolenky s určením miesta dovolenky Autoturistika po SR. Z vyjadrenia oddelenia hraničnej kontroly PZ Šiatorská Bukovinka vyplýva, že povinný čerpal riadnu dovolenku od 30. 04. 2003 do 05. 05. 2003. Ani z jedného z týchto dokladov však nevyplýva, že by bol povinný v uvedenom čase skutočne nezdržiaval v mieste svojho bydliska vo Veľkom Krtíši. Bolo na strane povinného aby preukázal relevantným spôsobom, že skutočne v čase od 02. 05. 2003 do 05. 05. 2003 sa zdržiaval mimo územia mesta Veľký Krtíš. Takýto dôkaz povinný

nepredložil. Dôkazné bremeno je pritom na strane povinného. Preto krajský súd nemal inú možnosť, ako jeho odvolanie ako oneskorene podané, odmietnuť“.

Podľa názoru sťažovateľa namietaným uznesením krajského súdu došlo k porušeniu ustanovení čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 23 ods. 1, čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 7 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 14 ods. 1, čl. 32 ods. 4 a čl. 36 ods. 2 a 3 Listiny, čo odôvodňuje okrem iného tým, že žiadna práva norma neukladá občanom, aby sa v čase osobného voľna nachádzali na adrese svojho trvalého pobytu. Sťažovateľ argumentuje tiež tým, že krajský súd si nesprávne vyložil § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku o plynutí lehoty na podanie odvolania. Podľa názoru sťažovateľa lehota na podanie odvolania uplynula v jeho prípade až 23. mája 2003. V dôsledku týchto skutočností bola sťažovateľovi podľa jeho tvrdenia odňatá možnosť konať pred súdom, čím došlo k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti prijal nasledovné rozhodnutie:

«1. Ústavný súd SR z dôvodu porušenia základných práv a slobôd zaručených ustanoveniami čl. 2 ods. 3, čl. 17 ods. 1, čl. 23 ods. 1, , čl. 48 ods. 2 „Ústavy SR“ a čl. 2 ods. 3, čl. 8 ods. 1, , čl. 14 ods. 1, a čl. 38 ods. 2 „Listiny“, ako aj z dôvodu hrubých procesných chýb v ustanoveniach § 47 ods. 2, § 100 ods. 1, § 120 ods. 1, 2 a 4, § 121, § 124, § 125, § 129 ods. 1, § 132, § 134, § 204 ods. 1, § 205a ods. 1 písm. d), § 228 ods. 1 písm. a), § 263 ods. 1 O. s. p., ako aj § 26 ods. 3, § 28, § 34 ods. 1, § 85 ods. 2, § 85a ods. 2 zákona o rodine č. 94/1963 Zb. v platnom znení – ruší uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16 CoE 22/04-40 zo dňa 27. 2. 2004 v plnom rozsahu,

2. Ústavný súd nariaďuje, aby Krajský súd Banská Bystrica, ako odvolací orgán, pokračoval v odvolacom konaní k predmetnému uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 7 E 305/03-16 zo dňa 24. 4. 2003 nakoľko z predložených podkladov je dostatočne opodstatnená skutočnosť, že odvolací súd vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávne aplikoval § 47 ods. 2 O. s. p., čím došlo k porušeniu čl. 17, čl. 23 „Ústavy SR“, a v nadväznosti na to aj ustanovenia § 205a ods. 1 písm. b) a d), § 210 ods. 2, § 218 ods. 1 O. s. p.,

3. Ústavný súd s poukázaním na znenie ustanovenia § 262 O. s. p. a § 99 zákona o rodine č. 94/1963 Zb. zaväzuje matku maloletých detí povinnosťou preukázať sťažovateľovi na jeho vyžiadanie relevantnými dôkazmi spotrebované čiastky výživného maloletých detí a v prípade nepreukázania účelu použitia výživného pre potrebu maloletých detí, zaväzuje súd matku maloletých detí povinnosťou poukázať nepreukázanú ale spotrebovanú finančnú čiastku určeného výživného na účet sťažovateľa (povinného),

4. Ústavný súd nariaďuje sumu 1 191,- Sk trov právneho zastúpenia, okamžite poukázať na účet povinného zvýšenú o riadnu úrokovú sadzbu odo dňa zadržovania do dňa poukázania na účet povinného, celkovo 2 500,- Sk,

5. Ústavný súd okamžite nariaďuje uvoľniť z depozitu na účet povinného neoprávnene zadržovanú čiastku 1 100,- Sk zvýšenú o riadnu úrokovú sadzbu od dňa zadržovania do dňa poukázania na účet povinného vo výške 2 500,- Sk,

6. Ústavný súd SR nariaďuje poukázať, s poukázaním na znenie ustanovenia čl. 36 ods. 3 „Listiny“ a čl. 46 ods. 3 „Ústavy SR“, a z dôvodu porušenia ustanovení čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 17 ods. 1, čl. 23 ods. 1, čl. 48 ods. 2 „Ústavy SR“ a čl. 2 ods. 3, čl. 8 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 14 ods. 1, čl. 36 ods. 2 a 4, čl. 38 ods. 2 „Listiny“, ako aj ustanovení § 100 ods. 1, § 120 ods. 1 a 2, § 122 ods. 1, § 125, § 153 ods. 1 O. s. p. na účet sťažovateľa spravodlivé finančné odškodnenie vo výške 200 000, - Sk.“.

Sťažovateľ v sťažnosti zároveň žiadal, aby sa z dôvodu finančných možností mohol zastupovať v konaní pred ústavným súdom sám.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Za oneskorenú považuje ústavný súd sťažnosť, ktorá bola podaná po uplynutí dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že od vydania uznesenia okresného súdu č. k. 7 E 305/03-16 z 24. apríla 2003 do podania sťažnosti ústavnému súdu uplynuli viac ako zákonom ustanovené dva mesiace, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

2. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Vychádzajúc z obsahu ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... *ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní ktoré mu predchádzalo alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie jeho základných práv uznesením krajského súdu č. k. 16 CoE 22/04-40 z 27. februára 2004 posudzoval, či skutkové a právne závery krajského súdu, o ktoré oprel svoje rozhodnutie o odmietnutí odvolania sťažovateľa, sú odôvodnené a zároveň z ústavného hľadiska ospravedlňiteľné a udržateľné. Z priloženej kópie namietaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd toto svoje uznesenie riadne odôvodnil. Ústavný súd pri preskúvaní tohto uznesenia krajského súdu vychádzal z nepochybného oprávnenia krajského súdu vyložiť príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o doručovaní písomností do vlastných rúk. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vyložil ústavne konformným spôsobom a zároveň vykonal aj dokazovanie, v rámci ktorého sa nepreukázalo hodnoverným spôsobom, že sťažovateľ sa v rozhodnom čase nezdržoval v mieste svojho bydliska.

Na tomto základe ústavný súd skonštatoval, že namietané uznesenie krajského súdu je z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné. Vychádzajúc z tohto svojho záveru ústavný súd uzavrel, že v danom prípade nie sú vzhľadom na uplatnenie princípu subsidiarity vyjadrenému v čl. 127 ods. 1 ústavy vytvorené podmienky na rozhodovanie ústavného súdu o tejto časti sťažnosti sťažovateľa, a preto ju v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Po odmietnutí sťažnosti pri predbežnom prerokovaní bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2004